

Максютіна О. С.,
студентка 4 курсу Кіровоградського відділення
ННІЗДН НАВС

ШЛЯХИ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Однією з одвічних проблем і в теорії прав людини, і в теорії держави і права загалом є співвідношення людина-держава-право. Вона постає в усіх дисциплінах юриспруденції. Людина деponує своє право у суспільне надбання і стає під захист сили суспільства, частиною якого є.

Правова держава, спочатку як певна ідея, теорія і концепція, а потім – і відповідна практична модель влаштування держави в суспільстві, має історичний генезис і сучасні варіанти її розуміння. Практичне значення концепції правової держави зумовлюється тим, що вона концентрує, втілює прогресивні здобутки людства у державно-правовій сфері. Вже саме поняття правової держави є загально цивілізаційним надбанням, загальнолюдською цінністю політико-юридичної цілеспрямованості.

Концепція правової держави дає відправні гуманістичні орієнтири для вдосконалення й розвитку сучасної демократичної держави (зокрема, в Україні), спрямовує відповідним чином основні напрямки діяльності різноманітних державних органів.

У нашій роботі ми маємо на меті дослідити суть і зміст ідеї правової держави та з'ясувати шляхи формування правової держави в Україні.

Завданнями даної роботи є історичний аналіз зародження та розвитку ідеї правової держави; розкриття сутності правової держави через характеристику її ознак та принципів, також методи розбудови правової держави.

Предметом дослідження виступають історія виникнення концепції правової держави, ознаки правової держави і механізми їх втілення в Україні.

Методологічну основу роботи складають загальнонаукові методи дослідження (діалектичний), а також конкретно-наукові (історичний, логічний, порівняльний, системний, формально-аналітичний) методи.

Теорія правової держави розвивається, постійно наповнюючись змістом у міру накопичення в історії людства правових традицій і політичного досвіду.

На мою думку, разом з тим, слід пам'ятати, що в юридичній науці ніколи не існувало і не існує єдиної загальноновизнаної концепції правової держави. Вона може обґрунтовуватися і розроблятися з різних світоглядних позицій, в рамках різних типів праворозуміння, відобразити реалії різних національних, політичних і правових систем.

Правова держава має гарантувати та забезпечувати втілення в життя принципів верховенства права та закону, максимальної гарантії прав і свобод людини, рівності усіх перед законом та судом, взаємної відповідальності громадянина і держави, судовий та інший захист осіб. Для неї характерний пріоритет прав людини над правами держави.

Правову державу характеризує багатопартійність, можливість легальної діяльності як правлячим, так і опозиційним об'єднанням громадян. Вимоги нормативно-правових актів правової держави поширюються на

діяльність усіх громадських і політичних інституцій, усіх громадян, усі сфери суспільства.

Для формування в Україні правової держави необхідно вирішити цілий ряд проблем. А до основних напрямів її формування слід віднести: необхідність зв'язати правом діяльність держави та її органів, формування правового механізму, за допомогою якого можна було б подолати відчуження людини і громадянина від засобів виробництва, власності, від безпосередньої та представницької форм демократії; чітку роботу законодавчої влади на основі Конституції України та конституційних законів; формування у людей нового правового мислення, високого рівня правової культури, знань про життєво необхідні закони та вміння використовувати ці закони в повсякденному житті.

Можна зробити висновок, що у сучасній юридичній науці розроблені основні ознаки правової держави, що характеризують її як специфічний вид держави: конституційна юрисдикція, верховенство права, реально існуючий єдиний для всіх, обов'язковий правопорядок у державі, парламентаризм, розвинена виборча система, суверенітет народу, наявність гарантій дотримання права і законодавства, утвердження принципу людського виміру права тощо.

Звичайно, Україна також уже зробила і в майбутньому буде робити кроки до побудови правової держави. Вже відбулися зрушення в оцінці прав і свобод людини, в їх конституційно-правовому регулюванні, окреслено шляхи їх реалізації, сформовано відповідні правові механізми. Але на жаль, значна частина ознак правової держави для нашої країни є поки що лише формальними. Без ефективної співпраці всіх гілок влади, без чіткого дотримання ними не лише писаних норм, а й моральних законів, правова держава в Україні перебуває лише на шляху тих досягнень, що вже є усталеними в усьому Європі.

Петрига Л. М.

студент КМ-2А курсу юридичного факультету
ННІЗДН НАВС

СТАНОВЛЕННЯ ІДЕЙ ПРИРОДНОГО ПРАВА НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ ІХ – ХХ СТ. ЯК ОСНОВА ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ

Сучасний етап розвитку українського суспільства і держави може бути охарактеризований як трансформаційний, для якого характерним є прагнення створення громадянського суспільства та забезпечення максимальної реалізації прав і свобод людини й громадянина. У зв'язку з цим загострюється актуальність дослідження природних прав людини. При цьому постає потреба у виділенні окремих етапів становлення природних прав на теренах сучасної України, які відбивали б пов'язаність останніх із духовними складовими суспільства, включення у систему цінностей, як на загальносоціальному, так і на індивідуальному рівні. Це зумовлює необхідність розширення наукових уявлень про природні права людини, заснованих на співвідношенні загальносоціальних та юридичних аспектів.